

Aj jedlé huby sa môžu skaziť a spôsobiť sekundárne otravy hubami

Živá príroda (živé organizmy; biológia) sa tradične delili binomicky na ríšu rastlín a ríšu živočíchov. Dnes sa podľa presných biologických molekulových genetických štúdií rozlišujú tri samostatné ríše (trinomické delenie biológie):

1. rastliny (flóra, botanika);
2. huby (fungi, eumycota, mykológia);
3. živočíchy (fauna; zoológia).

Huby tvoria teda samostatnú ríšu, nepatria medzi rastliny, ale aj zložením majú skôr bližšie k živočíchom. Jedlé huby pri správnej tepelnej kuchynskej úprave sú racionálnou potravinou s nízkou energetickou hodnotou a vysokou biologickou hodnotou.

Vo viacerých zdravotníckych zariadeniach v ostatných týždňoch bolo viacero otráv, ktoré si lekári nevedia vysvetliť, lebo pacienti jedli iba čerstvo nazbierané najmä hríby dubové *Boletus reticularis*. Väčšinou ide o **sekundárne pravé otravy hubami (intoxicatio fungina vera secundaria)**, spôsobené toxickými amínmi pri autolytických procesoch v hubách pri extrémnych tropických horúčavách. Najväčšia pravdepodobnosť autolýzy je v starších plodniciach, ktoré sú poškodené slimákmi, slizniakmi, hlodavcami, zverou a najmä rozvrátené larvami hmyzu a pobodané rôznym hmyzom, vrátane niektorých druhov bzdôch, ktoré vylučujú cuciakom jedovaté výlučky. Ale v podmienkach extrémnych tropických horúčav môžu byť skazené a jedovaté aj zdravo vyzerajúce plodnice húb, vrátane tých najkrajších hříbov. Aj generácie našich predkov to vedeli a v letných horúčavách huby zásadne nezberali, nekonzumovali a ďalej nespracovávali. O problematike mykointoxikácií som publikoval desiatky kazuistík, prehľadových prác a dve ocenené monografie (1, 2). Niektorí súčasní hubári sú však bohužiaľ chamtivci a empirickým i vedeckým poznatkom neveria. Aj niektoré mainstreamové médiá neuvážlivo propagujú masový zber húb. Medzinárodná iniciatíva **3F (Flora-Funga-Fauna)** vyzýva skôr na osvetu a ochranu húb (Fungi Foundation – FF; Species Survival Commission of the International Union for Conservation of Nature – SSC IUCN; Re:wild).

Záver: v tropických horúčavách by sa huby nemali zbierať a konzumovať, pretože sú potenciálne všetky jedovaté a môžu spôsobiť sekundárne pravé mykointoxikácie

1. Gavorník P. Otravy hubami. Univerzita Komenského – Vydavateľstvo UK. Bratislava 2000. 100 s. ISBN 80-223-1491-9
2. Gavorník P. Otravy jedovatými hubami. VEDA – Vydavateľstvo SAV. Bratislava 2002. 154 s. ISBN 80-224-9670-8

doc. MUDr. Peter Gavorník, CSc., PhD., mim. prof.; LFUK-UNB
odborný konzultant ÚDZS pre angiológiu-internú medicínu-posudkové a revízne lekárstvo
predseda Angiologickej sekcie SLK
člen Slovenskej mykologickej spoločnosti (SMS pri SAV)

E-mail: gavornik.peter@gmail.com